

csakhogya az a feszes történetmesélési mód, amit választott, valamint az úgynevezett nagy kérdések véleményem szerint inkább egy dísztelenebb, puritánabb megszólalást igényelnének ahhoz, hogy ne tűnjenek modorosnak. Hasonlatai, metaforái olykor túl kimódoltak, hatásvadászok. Hogy a divatból vett hasonlatnál maradjunk: a visszafogott elegancia és némi praktikum jobban öltöztetné. Egy kis irónia, humor pedig kifejezetten sikkessé tenné. Vannak a regényben olyan mondatok, melyek kifejezetten mértéktartóak, jól eltaláltak, s itt valóban élménnyé válik az olvasás. Nagyon szép például a következő: „Odafent magas volt a csillagos ég, és a fal menti fák között néptelen, néma volt az udvar” (57.). Csakhogy ezzel együtt is meglehetősen egyenetlen a regény stílusa, vagy inkább tűnik dominánsnak a maníros beszédmód. Túl sokat vállal ez a regény, túl sok vizsgát akar teljesíteni – és csillagos ötösrre le is rakja őket. Csak éppen a sokféle tudás nem áll össze egységes képességgé. Nincs összhangban ez az írás saját magával: össze-vissza kalimpál a szív – ami pillanatnyilag jóleső izgalmak jele is lehet, hosszabb távon azonban kimerítő. (*Kalligram*)

DECZKI SAROLTA

Egy heroikus irodalomtörténész

SZUROMI LAJOS (1936-2010)

Szuromi Lajos alakja már életében legendává vált. A Kossuth Lajos Tudományegyetem Régi Magyar Irodalomtörténeti Tanszékének egykori tanárával egy nagy nemzedék tagja távozott. Rendhagyó egyénisége magával ragadta és megosztotta az embereket. Egyetemi előadásai zsúfolásig telt termekben zajlottak. Tanítványai feléje áradó szeretete inspirálta. Szemináriumai levegőjében elektromos feszültség vibrált. Hallgatói rajongói lettek, személyiségének hatása egész életükre rányomta bélyegét. Nem csak ismereteket, hanem szenvedélyt, morális tartást és lelkesítő eszméket közvetített. Az irodalmat az élet részeként áhítattal tisztelte és szeretette meg hallgatóival. Erős egyénisége ugyanakkor előbb-utóbb eljutatta hallgatóit a meghatározó személyiség elleni lázadás gesztusáig is. Talán ettől lett mégis sokak számára igazi, meghatározó, az irodalmárrá, tanárrá vagy kutatóvá válás ösztönző egyéniségévé.

Élete – kedves jelzőjével élve – *heroikus* küzdelem volt gyerekkorában kezdődő cukorbetegségétől kezdődően. A betegséggel és a szorongató életkörülményekkel folytatott küzdelmében rajongva szeretett költője, József Attila erkölcsi makulátlansága és morális bátorsága jelentette számára a mércét. Nem tudott megalkudni akkor sem, ha ezzel magának okozott súlyos károkat. Az egyetem elvégzése után öt évig középiskolában tanított Gyöngyösön. 1963-ban került vissza a tanszékre. Egyetemi karrierje fénylő tanári és tudósi hatással ívelt 1989 őszéig, amikor agyvérzést kapott. Heroikus küzdelemmel felépült, ám többé nem kívánt visszatérni a katedrára.

Életműve felmérhetetlen részét karizmatikus előadásai és szemináriumai jelentették. Meghatározó tanáregyenység volt, akiben a tudós kutató egyesült az eltökélt nevelővel. Racionalitás iránti szenvedélye a verstan megszállott kutatójává tette. Tanulmányai és monográfiái a tudományterület alpművei közé tartoznak. Az irodalmi szöveghez való rendhagyó viszonyulása különös, meglepő felismerésekre vezette, amelyek erős értelmezéseket eredményeztek. Az előadások és szemináriumok ennek az egyéni invención alapuló, villanásszerű felismeréseken nyugodott, ezért mindenkor egyszeri, megismételhetetlen eseményként maradtak meg hallgatói emlékezetében.

Tanulmányai és monográfiái a tudományterület alpművei közé tartoznak. Első önálló munkája *József Attila Eszmélet* (Irodalomtörténeti Füzetek 93, *Akadémiai Kiadó*, 1977.) könyv méretű izgalmas értelmezését adja József Attila egyik legösszetettebb költeményének. A verstan formalista megközelítése és az értelmezés invenciózussága harmonikusan kapcsolódik benne össze. Ezt követően legfontosabb kutatási területe a magyar verstan területe lett. Számos tanulmány, értelmezés, kézikönyv szerzője, társszerzőjeként e tudományterület meghatározó és elismert kutatója lett. A szimultán verselés elméletének és leírásának módszertana kapcsolódik legismertebben nevéhez. Két verstani monográfiája a magyar verstan alpművei közé tartozik: *A szimultán verselés* (*Akadémiai Kiadó* Bp., 1990.) illetve *A magyar hexameter és a magyar disztichon* (*Tankönyvkiadó* Bp.1997.).

Szerkesztőként a Debreceni Egyetem Bölcsész Karán (az egykori Kossuth Lajos Tudományegyetem) irodalmi intézetében működő MTA textológiai kutatócsoportja által sajtó alá rendezett Csokonai Vitéz Mihály munkáinak kritikai kiadásában kiemelkedően jelentős szerepe volt.

Haláláig dolgozott. Elveiről sosem mondott le. Eszméiért mindvégig küzdött. Mígnem augusztus 3-án, kedden este elköltözött e szűk földről örökre.

BORBÉLY SZILÁRD

Főszerkesztő és felelős kiadó: ACZÉL GÉZA

Kiadja az Alföld Alapítvány megbízásából az Alföld szerkesztősége

Tipográfia: Kass János

Szedés, tördelés: Alföld szerkesztősége. Nyomás: PIREHAB Nonprofit Kft. Nyomdaüzeme, Debrecen

Felelős vezető: Becker György vezérigazgató

Index: 25 901 ISSN: 0401—3174

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 4024 Debrecen, Piac u. 26/A. I. em. Telefon és fax: (52) 412-626 — Postafiók száma: 4001 Debrecen 144. — Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. — Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág. Előfizethető közvetlen a postai kézbesítőknél, az ország bármely postáján, Budapesten a Hírlap Ügyfélszolgálati Irodákban és a Központi Hírlap Centrumnál (Bp., VIII. ker. Orczy tér 1. tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp., 1900) További információ: 06 80/444-444; hirlapelofizetes@posta.hu — Évi előfizetés 4800 Ft, félévi 2400 Ft. — Befizetéskor minden esetben kérjük feltüntetni az Alföld irodalmi, művészeti és kritikai folyóirat nevét.